

เรื่องเล่าจาก SMEs : เก็บเงินลูกค้าแล้วไม่ส่งบริษัท ไม่เลิกจ้างได้ไหม?

บทความโดย : ไพศาล เตมีย์

เพื่อน SME ด้วยกันโทรมาคุยว่า พนักงานชายของเขาเก็บเงินจากลูกค้าเป็นเงินสดประมาณหกหมื่นกว่าบาท แต่ไม่ได้ส่งคืนบริษัท เขาไปใช้ส่วนตัวเลย เพิ่งมาตรวจพบ ใจหนึ่งก็รู้อยู่แล้วเรื่องแบบนี้สมควร "ให้ออก" แต่อีกใจหนึ่งก็อยาก "เอาไว้" รู้สึกลังเลใจ เลยโทรมาคุยกับผม

เรื่องแบบนี้ ถ้าว่ากันแบบมาตรฐานสากลแล้ว อาจตอบแบบไม่ต้องคิดมากเลยว่า เขาก็ให้ออกกันแทบทั้งนั้น เพราะถือเป็นเรื่องทุจริตอย่างร้ายแรง ไม่ค่อยมีใครเขารักษาพวกแบบนี้ไว้หรอก ขึ้นใครเก็บเอาไว้ หัวหน้าของพนักงานคนนั้นก็อาจเดือดร้อนไปด้วย อาจถูกตีซินินินทาว่าปกป้องลูกน้องในทางที่ผิด ดีไม่ดีคนอื่นอาจคิดว่าหัวหน้าคนนี้มีส่วนด้วย หรือเปล่า ส่วนในแง่ของบริษัทแล้ว ก็ไม่อาจมั่นใจได้เลยว่าถ้าให้ออกคนทำผิดแบบนี้แล้วครั้งหน้าเขาจะไม่ทำแบบนี้อีก แถมถ้าเอาไว้ คนอื่นมาทำผิดแบบเดียวกันบ้างจะทำอย่างไร ถ้าให้ออก มิกลายเป็นหลายมาตรฐานหรือ

เหตุผลที่ว่าควรจะต้องให้ออกนี้ ผมว่าเพื่อนก็รู้แบบไม่ต้องอธิบาย แต่แกก็ยังลังเล ทำที่คงจะอยากเอาไว้ ว่าจ้างเถอะ ถ้ามีเหตุผลรองรับพอ และไม่ทำให้เสียการปกครอง

เพื่อนเล่าให้ฟังต่อไปว่า เคยมีกรณีทำนองนี้มาแล้ว แกตัดสินใจให้ออกไป เลยไปอยู่กับคู่แข่งเสียนี้ เหมือนไม่ให้ ออกก็เสียให้ออกก็เสียยังงี้ ๆ อยู่

ผมถามว่า แล้วกรณีนี้มันมีอะไรแตกต่างจากกรณีที่แล้วหรือไม่ แกก็ว่า "แตกต่าง" เพราะคนนี้ก็อยู่กับมานานหลายปี ไม่เคยมีเรื่องทำนองนี้มาก่อนเลย แถมยังทำงานมาด้วยดีด้วย จะว่าเป็นคนมีนิสัยทุจริต จึงไม่น่าจะใช้ พี่ชายของพนักงานคนนี้ก็รู้จักกันดีแบบเป็นเพื่อนสนิท ฝากฝังมาทำงานด้วยตั้งนานแล้ว

ผมเลยพูดคลายปมให้เพื่อนว่า มีคำพูดในหมู่นักบริหารว่า "ระบบหรือหลักเกณฑ์อะไรที่ดีที่สุดของทีหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องถือเป็นเรื่องที่ดีที่สุดสำหรับอีกทีหนึ่งเสมอไป" ในทำนองกลับกัน "สิ่งที่ที่อื่นเขาว่าไม่ดี แต่สำหรับเราอาจจะดีก็ได้" ไช้ไหมเพื่อน

ดังนั้น ในกรณีของเขา จะเก็บพนักงานคนนี้ไว้ ก็ไม่ใช่เรื่องแปลก แถมยังเป็นการให้ออกเขาได้แก้ตัว แก่ ความผิดที่ได้ทำลงไปด้วย ดีไม่ดีอาจได้ใจของพนักงานกลับมาอีกหลายเท่าก็ได้

เพื่อนฟังแล้วสนใจคำว่า "ให้ออก" เพราะว่าไปแล้วสิ่งนี้ใครก็ต้องการ ยิ่งเป็นการให้ออกคนทำผิดที่คิดจะปรับปรุงตัวด้วยแล้ว ก็ยังเป็นเรื่องที่ต้องการโอกาสมากเข้าไปใหญ่

ในบริษัทใหญ่ ๆ นั้น แม้หัวหน้าจะอยากให้ออกาสลuggingของตนที่ทำผิดแบบนี้บ้าง ก็ทำไม่ได้ตั้งใจ เพราะหัวหน้าในระดับสูงขึ้นไปของหัวหน้าอีกทีหนึ่งอาจไม่เห็นด้วยก็ได้ และถึงจะเห็นด้วย นายใหญ่เองก็อาจไม่เห็นชอบด้วยด้วยซ้ำเพราะต้องรักษามาตรฐานการลงโทษของบริษัท มิฉะนั้นจะไม่มีใครยอมยึดกฎ กติกากลางที่กำหนดไว้ หน่วยงานนี้ก็จะขอยกเว้นโทษทางวินัยให้คนนั้น อีกฝ่ายหนึ่งก็จะขอยกเว้นให้คนนี้ ความวุ่นวายก็จะมาเยือนบริษัทเหล่านั้นในที่สุด

แต่..ในบริษัทเล็ก ๆ ที่มีคนแค่นี้สามสี่สิบคน คนเป็นเจ้าของกิจการสามารถเข้าถึงพนักงานได้ทุกคนว่าใครเป็นอย่างไรอำนาจของเจ้าของก็อยู่เต็มพิกัด กฎระเบียบต่าง ๆ ก็เป็นผู้ออกมาเองกับมือทั้งหมด จะยกเว้นโทษร้ายแรงให้กับใครจึงสามารถทำได้ง่ายกว่ามาก และก็พออธิบายให้คนอื่นเข้าใจกันได้ เพราะใครดีไม่ดีแค่นั้นก็รู้จักกันหมดอยู่แล้ว นี่ก็อาจจะเป็นข้อดีของธุรกิจขนาด SME ด้วยซ้ำ

เพราะฉะนั้น จะถือหลักการที่ยืดหยุ่นดูเป็นกรณี ๆ ไปของเราเอง จึงเป็นเรื่องที่ทำได้น่า..อย่ากังวลมากเพื่อนว่าไปได้เลย...